

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра міжнародного і європейського права

**Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 293 Міжнародне право**

**ПРОГРАМА
атестаційного екзамену
з дисципліни
«Міжнародне публічне право»**

Харків 2021

Укладачі:

завідувач кафедри , д.ю.н., професор Сироїд Т.Л.
професор кафедри д.ю.н., професор Гавриленко О.А.
доцент кафедри, к.ю.н., Фоміна Л.О.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Для проведення атестації здобувачів вищої освіти, які здобувають ступінь бакалавра наказом ректора на факультеті створюється екзаменаційна комісія. Терміни проведення атестації визначаються навчальним планом підготовки фахівців та графіком освітнього процесу. Атестацію проходить кожен студент після повного виконання ним відповідного навчального плану.

Допуск до атестації здійснюється наказом ректора за поданням декана факультету. Декан факультету надає подання ректору щодо допуску студента до атестації у формі комплексного атестаційного екзамену у разі повного виконання студентом відповідного навчального плану.

Порядок формування, організацію роботи та підбиття підсумків роботи екзаменаційних комісій регламентує Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії для атестації здобувачів вищої освіти, які отримують ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста, магістра), яке затверджене вченою радою університету.

Атестація здобувачів вищої освіти, які здобувають ступінь бакалавра здійснюється відповідно до вимог тимчасового стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми в формі комплексного атестаційного екзамену.

Основним *науково-методичним документом*, що регламентує зміст атестаційного екзамену, є програма. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів, до виявлення ступеня їх підготовки до майбутньої самостійної діяльності.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, одержаних практичних навиків і вмінь з профільюючих дисциплін в галузі міжнародного права.

Для успішного складання комплексного атестаційного екзамену за фахом студент **повинен знати:**

- еволюцію, сучасний стан, основні риси та закономірності розвитку міжнародного права;
- сутність міжнародного права через його системні елементи: основні принципи, норми, інститути та галузі;
- предмет правового регулювання міжнародного права;
- основні поняття і терміни міжнародного права;
- співвідношення міжнародного публічного й міжнародного приватного права, їхню взаємодію та взаємопроникнення;
- роль міжнародного права в регулюванні внутрішньодержавних відносин;
- взаємозв'язок і взаємозалежність міжнародного й внутрішньодержавного права на прикладі України;
- місце та роль міжнародних організацій у міжнародній системі, механізм їхнього функціонування, юридичну силу прийнятих актів;
- положення міжнародно-правових документів і національного законодавства щодо участі України в міжнародних відносинах;
- роль України – суб'єкта міжнародного права;
- важливість впливу міжнародного права на формування світогляду особи.

Студент повинен вміти:

- визначати об'єкт міжнародного права;
- аналізувати відносини, що регулюються нормами міжнародного права, в тому числі, міжнародні міждержавні відносини і міжнародні відносини недержавного характеру;
- тлумачити міжнародні договори;
- керуючись текстами міжнародних угод, аналізувати чинне законодавство України на предмет відповідності міжнародним зобов'язанням України;
- аналізувати міжнародно-правові явища: чим вони були, чим є нині та чим можуть стати відповідно до сучасних тенденцій розвитку;

- розглядати їх у взаємозв'язку та взаємодії з іншими міжнародно-правовими явищами;
- розглядати міжнародно-правові та внутрішньодержавні проблеми через призму захисту та забезпечення прав людини;
  - давати морально-правову оцінку діям України та інших держав на міжнародній арені;
  - застосовувати набуті знання у власній професійній діяльності;
  - формувати й аргументовано відстоювати власну позицію стосовно проблем міжнародного права.

Форма проведення атестаційного екзамену і критерії оцінювання:

Екзаменаційні завдання надаються студентам в тестовій формі, один білет містить 100 питань (за кожен правильну відповідь нараховується 1 бал), до кожного з яких запропоновано 4 варіанти відповіді, один з яких правильний.

Критерії оцінювання:

Оцінка за екзамен складається шляхом підрахунку суми правильних відповідей і визначається за чотирирівневою шкалою:

відмінно – від 90 до 100 балів;

добре – від 70 до 89 балів;

задовільно – від 50 до 69 балів;

незадовільно – менше ніж 50 балів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Тема № 1. ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Становлення та розвиток міжнародного права. Особливості сучасного етапу функціонування міжнародного права. Поняття міжнародного права. МП – самостійний нормативний комплекс, система юридичних норм, створених спільно державами. Предмет регулювання. Види відносин, що регулюються нормами МП. Міжнародні міждержавні відносини. Міжнародні відносини недержавного характеру. МП як особлива правова система. Концепція розмежування створеного державою права і застосування державою міжнародного права. Система міжнародного права, загальна характеристика елементів.

Тема № 2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Функції основних принципів міжнародного права. Природа основних принципів міжнародного права. Ознаки основних принципів міжнародного права. Співвідношення основних принципів системи, принципів галузі та інституту, універсальних, регіональних і партикулярних принципів.

Класифікація основних принципів міжнародного права. Зміст основних принципів міжнародного права. Принцип заборони застосування сили або загрози силою. Принцип суверенної рівності держав. Принцип невторчання. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип непорушності державних кордонів. Принцип мирного врегулювання спорів. Принцип поваги прав та основних свобод людини. Принцип рівноправності та самовизначення народу і нації. Принцип співробітництва. Принцип добросовісного виконання міжнародних зобов'язань.

Тема № 3. НОРМИ ТА ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Концепція узгодження позицій суб'єктів міжнародного права у процесі нормотворення. Поняття і характерні риси норм міжнародного права. Структура норм міжнародного права. Визнання правила нормою права (*opinio juris*). Види міжнародно-правових норм та їх класифікація. Поняття імперативних норм (*jus cogens*) та особливості їх створення. Концепція «м'якого права» (*soft law*). Ієрархія норм міжнародного права. Кодифікація норм міжнародного права. Офіційна і неофіційна кодифікація норм міжнародного права. Взаємодія норм міжнародного права з нормами інших систем регулювання міжнародних відносин. Взаємодія норм міжнародного права з нормами міжнародної моралі та міжнародної ввічливості. Поняття звичаєвості та традиції.

Поняття реалізації норм міжнародного права. Форми та способи реалізації норм міжнародного права. Механізм (зміст процесу) реалізації норм міжнародного права. Міжнародно-правовий механізм реалізації норм міжнародного права та його складові (конвенційний і організаційно-правовий механізм). Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного права та його складові (нормативний і організаційно-правовий механізми).

Джерела міжнародного права: поняття, види. Статут ООН і презумпція різноманітності джерел МП. Поділ джерел міжнародного права на головні (міжнародний договір та міжнародний звичай) і допоміжні (рішення міжнародних організацій, рішення судових інституцій, доктрина міжнародного права). Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Загальні принципи права. Рішення міжнародних органів та організацій. Рішення міжнародних судів та арбітражних трибуналів. Доктрина міжнародного права. Національне законодавство та рішення національних судів.

Тема № 4. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Основні (первинні) та похідні (вторинні) суб'єкти міжнародного права. Основні риси та особливості

міжнародної правосуб'єктності. Інститут міжнародної правосуб'єктності. Види міжнародної правосуб'єктності.

Держава – основний суб'єкт міжнародного права. Види держав. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, які борються за створення незалежної держави. Особливі види міжнародної правосуб'єктності (міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень). Міжнародно-правовий статус Ватикану. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи. Питання міжнародної правосуб'єктності транснаціональних компаній. Україна як суб'єкт міжнародного права.

Тема № 5. ВИЗНАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття визнання та його юридичне значення. Теорії визнання: конститутивна і декларативна. Види визнання. Визнання держав. Визнання урядів. Інші види міжнародно-правового визнання. Форми визнання: *de facto*; *de jure*; *ad hoc*. Засоби і типи визнання. Визнання України як незалежної держави.

Тема № 6. ПРАВОНАСТУПНИЦТВО У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття правонаступництва. Види правонаступництва. Підстави правонаступництва. Об'єкти правонаступництва. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. та Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1978 р. Правонаступництво при внутрішніх змінах у державі. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. Правонаступництво держав щодо державної власності. Правонаступництво держав щодо державних архівів. Правонаступництво держав щодо державних боргів. Правонаступництво при утворенні нових незалежних держав. Правонаступництво урядів. Врегулювання питань правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР. Правонаступництво України.

Тема № 7. СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО І ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОГО ПРАВА

Сфера дії міжнародного права. Сфера дії внутрішньодержавного права. Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Теорії співвідношення міжнародного і національного права. Міжнародне право про взаємодію з внутрішньодержавним правом. Внутрішньодержавне право про взаємодію з міжнародним правом. Доктрина міжнародного права про реалізацію його норм у внутрішньодержавній сфері. Конституційне право і судова практика держав щодо співвідношення національного та міжнародного права. Національне законодавство України, її судова практика та міжнародне право. Національне законодавство та міжнародна судова практика.

Тема № 8. ТЕРИТОРІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття і види територій у міжнародному праві. Поняття демілітаризованої і нейтральної території в міжнародному праві. Способи придбання державної території. Склад і юридична природа державної території. Державні кордони. Делімітація та демаркація державних кордонів. Територія з міжнародним режимом. Міжнародні і багатонаціональні ріки. Правовий режим Дунаю. Правовий режим Арктики. Територіальні володіння держав в Арктиці. Концепція „арктичних секторів”. Правовий режим морських просторів Арктики та їх делімітація. Міжнародно-правовий режим Антарктики. Договір про Антарктику 1959 р. та його система.

Тема № 9. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС НАСЕЛЕННЯ

Громадянство і міжнародне право. Узгодження національного законодавства у сфері громадянства з міжнародними договорами. Роль міжнародних норм у регулюванні права на громадянство та інших питань громадянства. Громадянство жінок при укладенні шлюбу. Громадянство при

територіальних змінах (право оптації). Подвійне громадянство. Значення міжнародних договорів у вирішенні питань виходу з громадянства. Захист прав і законних інтересів громадян, які знаходяться за межами своєї держави.

Статус іноземних громадян і міжнародне право. Співвідношення національного законодавства і міжнародних договорів, які визначають статус іноземних громадян. Національний режим. Спеціальний режим. Статус біженців і вимушених переселенців. Роль міжнародних договорів у регламентації статусу цих осіб. Право притулку. Підстави надання такого права. Статус осіб, що отримали притулок.

Тема № 10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності. Ознаки міжнародного правопорушення. Види міжнародних правопорушень. Делікти. Міжнародні злочини. Обставини, які звільняють від відповідальності. Обставини, що унеможливають виникнення відповідальності й обставини, що звільняють від застосування відповідальності. Відповідальність за правомірну діяльність. Підстави й різновиди такої відповідальності. Види і форми міжнародно-правової відповідальності. Матеріальна і нематеріальна (політична) відповідальність. Форми відшкодування: реституції, репарації, субституції та ін. Реалізація відповідальності. Основні засоби: добровільний і з використанням примусових засобів. Санкції: індивідуальні й колективні. Процесуальний механізм реалізації міжнародно-правової відповідальності.

Тема № 11. МИРНІ ЗАСОБИ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ

Загальна характеристика інституту розв'язання міжнародних спорів. Принцип мирного врегулювання міжнародних спорів. Поняття міжнародного спору. Засоби вирішення міжнародних спорів. Безпосередні переговори, посередництво, добрі послуги. Міжнародна процедура з примирення. Міжнародний арбітраж (третейський суд). Міжнародна судова процедура.

Розв'язання спорів у міжнародних організаціях. Механізми і засоби ОБСЄ щодо мирного вирішення спорів. Мирне врегулювання спорів у Європейському Союзі та Раді Європи. Мирне вирішення спорів у рамках СНД.

РОЗДІЛ 2. ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Тема № 12. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ

Поняття і джерела. Договірна правоздатність держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів МП. Процес укладення договорів, його стадії. Повноваження. Підготовка тексту договору. Прийняття тексту договору. Згода на обов'язковість договору. Підписання. Парафування. Ратифікація. Набуття договором чинності. Приєднання до договору. Строк дії договору. Опублікування і реєстрація договору. Недійсність договорів. Підстави визнання договору недійсним. Абсолютна й відносна недійсність. Підстави призупинення дії договору. Підстави припинення дії договору. Денонсація. Скасування.

Тема № 13. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття і класифікація міжнародних конференцій. Підготовка, скликання та правила процедури міжнародних конференцій. Делегації держав та органи конференцій. Види актів міжнародних конференцій та їх правове значення.

Історичні аспекти створення міжнародних організацій. Поняття та класифікація (види) міжнародних організацій. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародні міжурядові організації та міжнародні неурядові організації. Юридична природа міжнародних організацій. Поняття „внутрішнього і зовнішнього права” міжнародних міжурядових організацій. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій. Зовнішні відносини міжнародних організацій. Привілеї та імунітети міжнародних організацій. Створення, цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). Членство в ООН та органи ООН. Спеціалізовані установи ООН.

Регіональні міжнародні організації. Рада Європи (РЄ). Європейський Союз (ЄС). Організація Північноатлантичного договору (НАТО). Співдружність Незалежних Держав (СНД). Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Тема № 14. ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин та їх види. Дипломатичні представництва. Види та функції дипломатичних представництв. Дипломатичний корпус. Глава і персонал дипломатичного представництва. Консульські установи. Види та функції консульських установ. Глава і персонал консульської установи. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв, консульських установ та їх персоналу. Представництва держав при міжнародних організаціях і представництва міжнародних організацій при державах. Спеціальні місії. Торгівельні представництва.

Законодавство України про дипломатичну і консульську службу. Порядок призначення та відкликання дипломатичних представників України. Роль МЗС України в міжнародних взаємовідносинах. Законодавство України в сфері зовнішніх зносин.

Тема № 15. ПРАВА ЛЮДИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Принцип поваги прав людини й основних свобод як першооснова міжнародно-правового регулювання проблем гуманітарного характеру. Міжнародно-правові норми про права людини: їх предметна різноманітність. Міжнародні стандарти щодо прав і свобод людини. Стандарти як нормативний мінімум, їх функції. Узгодження внутрішньодержавного й міжнародного переліку прав і свобод, їх зміст, засоби забезпечення та захисту. Міжнародні механізми забезпечення та захисту прав людини. Європейська конвенція про захист прав і основоположних свобод людини 1950. Комітет з прав дитини. Верховний комісар ООН з прав людини. Рада з прав людини. Європейський

суд з прав людини. Імплементация міжнародно-правових норм про права людини в національне законодавство. Міжнародні акти про права людини і законодавство України.

Тема № 16. МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО

Поняття та історія міжнародного морського права. Просторова дія міжнародного морського права. Кодифікація міжнародного морського права. Конвенція ООН з морського права 1982 р. Правовий режим внутрішніх морських вод. Територіальне море (територіальні води) та його правовий режим. Способи відліку територіальних вод. Право мирного проходу через територіальні води прибережної держави. Прилегла зона та її правовий режим. Види прилеглої зони. Свободи відкритого моря. Відкрите море та його правовий режим. Виключна економічна зона. Правовий режим континентального шельфу. Континентальних шельф України. Міжнародний район морського дна (Район). Міжнародні протоки і міжнародні канали. Гібралтарська протока, Магелланова протока, Чорноморські протоки. Суецький канал, Панамський канал, Кільський канал. Води держав-архіпелагів (води архіпелагу). Міжнародно-правовий механізм захисту і збереження морського середовища. Міжнародні морські організації.

Тема № 17. МІЖНАРОДНЕ ПОВІТРЯНЕ ПРАВО

Виникнення і розвиток міжнародного повітряного права, поняття та джерела. Основні принципи міжнародного повітряного права. Юридична природа і правовий режим повітряного простору. Польоти в межах державної території. Міжнародні польоти та їхнє правове регулювання. Польоти над відкритим морем, міжнародними протоками та архіпелажними водами. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень. Правовий статус повітряного судна та екіпажу. Міжнародне співробітництво в боротьбі з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. Міжнародні авіаційні організації. Відповідальність у міжнародному повітряному праві.

Тема № 18. МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО

Поняття та джерела міжнародного космічного права. Основні принципи космічної діяльності. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного космічного права. Суб'єкти міжнародного космічного права. Міжнародно-правова регламентація космічної діяльності. Правовий режим космічного простору і небесних тіл. Правовий статус космонавтів. Правовий режим космічних об'єктів. Міжнародно-правова регламентація певних видів космічної діяльності. Відповідальність у міжнародному космічному праві. Міжнародні космічні організації.

Тема № 19. МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ

Поняття міжнародного економічного права. Суб'єкти міжнародного економічного права. Джерела міжнародного економічного права. Принципи міжнародного економічного права. Міжнародно-правове регулювання співробітництва в окремих галузях міжнародних економічних відносин. Світова організація торгівлі. Міжнародно-правові основи міжнародної фінансової системи. Міжнародний валютний фонд. Всесвітній банк. Регіональні фінансові організації. Міжнародне співробітництво в галузі енергетики. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій. Міжнародно-правове регулювання регіональної економічної співпраці.

Тема № 20. МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Поняття міжнародного екологічного права. Місце міжнародно-правових норм щодо охорони навколишнього середовища в загальній системі міжнародного права. Принципи міжнародного права навколишнього середовища. Охорона навколишнього середовища в міжнародних договорах. Рекомендаційні акти в сфері охорони навколишнього середовища. Концепція екологічної безпеки. Програма ООН щодо навколишнього середовища (ЮНЕП). Координаційна роль міжнародного права в справі охорони

навколишнього середовища. Міжнародно-правова охорона атмосфери Землі, навколоземного і космічного простору. Міжнародно-правова охорона Світового океану. Міжнародно-правова охорона тваринного та рослинного світу. Міжнародно-правова охорона навколишнього середовища від забруднення радіоактивними відходами.

Тема № 21. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

Поняття міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Злочинність як міжнародне явище. Міжнародні звичаї та міжнародні договори щодо боротьби зі злочинністю. Організаційно-правові форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб. Злочини міжнародного характеру: поняття, види і форми. Боротьба з незаконним обігом наркотичних речовин. Боротьба з міжнародним тероризмом. Міжнародні органи в боротьбі зі злочинністю. Міжнародні неурядові організації: Міжнародна асоціація кримінального права, Міжнародне криминологічне товариство. Міжнародні міжурядові організації: Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол); Європейське поліцейське відомство (Європол). Співробітництво України з Інтерполом і Європолом. Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців (екстрадиція). Міжнародна правова допомога. Договори України з іншими країнами щодо правової допомоги в кримінальних справах. Міжнародні стандарти поводження з правопорушниками.

Тема № 22. ПРАВО ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Поняття права збройних конфліктів. Застосування норм міжнародного гуманітарного права щодо захисту осіб, які потерпіли внаслідок військових дій “Женевське право”. “Гаазьке право ” про заборону застосування зброї, яка спричиняє найбільші страждання і створює загрозу для мирного населення. Міжнародні акти про захист прав людини. Поняття “війна”, “збройний

конфлікт ” у міжнародному праві. Поняття терміну „Театр війни ”. Види збройних конфліктів. Міжнародно-правові наслідки початку війни. Правовий статус комбатантів, некомбатантів та інших учасників збройних конфліктів. Найманці. Ведення морської війни. Нейтралітет під час війни. Правовий режим воєнної окупації. Режим воєнного полону. Обмеження засобів і методів ведення воєнних дій. Захист цивільних об’єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів. Міжнародно-правові наслідки закінчення війни.

Тема № 23. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Поняття, предмет, особливості міжнародного кримінального права. Підходи до визначення міжнародного кримінального права. Джерела міжнародного кримінального права. Функції міжнародного кримінального права. Становлення та розвиток міжнародного кримінального права. Поняття та значення принципів міжнародного кримінального права. Загальна характеристика Нюрнберзьких принципів. Галузеві принципи міжнародного кримінального права. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Міжнародний злочин: поняття, характеристика, види. Злочини міжнародного характеру: поняття, види, характеристика. Покарання в міжнародному кримінальному праві.

ПИТАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Сфера дії міжнародного публічного права та його характерні особливості.
2. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного публічного права.
3. Функції міжнародного публічного права.
4. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного публічного права.
5. Теорії співвідношення міжнародного публічного права і національного права.
6. Поняття системи та структури міжнародного публічного права.
7. Поняття, критерії відокремлення та види галузей міжнародного публічного права.
8. Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права.
9. Види норм міжнародного публічного права та їх класифікація.
10. Ієрархія норм міжнародного публічного права.
11. Кодифікація норм міжнародного публічного права.
12. Концепція «м'якого права» у міжнародному публічному праві.
13. Поняття основних принципів міжнародного публічного права.
14. Природа й ознаки основних принципів міжнародного публічного права.
15. Класифікація та зміст основних принципів міжнародного публічного права.
16. Поняття та види джерел міжнародного публічного права.
17. Міжнародний договір.
18. Міжнародний звичай.
19. Загальні принципи права.
20. Рішення міжнародних міждержавних організацій.
21. Допоміжні засоби для визначення норм міжнародного публічного права.

22. Рішення міжнародних судових органів.
23. Односторонні акти держав.
24. Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу.
25. Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного публічного права.
26. Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності.
27. Поняття суб'єкта міжнародного публічного права.
28. Держава як суб'єкт міжнародного публічного права.
29. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
30. Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.
31. Поняття та правова природа визнання. Форми, типи та засоби визнання.
32. Визнання нових держав та урядів. Інші види визнання у міжнародному публічному праві.
33. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва.
34. Правонаступництво держав щодо міжнародних договорів.
35. Правонаступництво держав щодо державної власності, архівів та боргів.
36. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України.
37. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р.
38. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р.
39. Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом.
40. Протиправні діяння в міжнародному публічному праві та їх класифікація.

41. Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві.
42. Суб'єкти відповідальності в міжнародному публічному праві.
43. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
44. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р.
45. Відповідальність за правомірну діяльність.
46. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством.
47. Умови правомірності та механізм застосування санкцій за міжнародним публічним право.
48. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів.
49. Концепція естоппеля в міжнародному публічному праві та перспективи його застосування до порушень міжнародно-правових зобов'язань.
50. Поняття естоппеля в міжнародному публічному праві та його застосування у випадках порушень міжнародно-правових зобов'язань.
51. Поняття й основні категорії населення.
52. Питання громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний Суд ООН).
53. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством.
54. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р.
55. Європейська конвенція про громадянство 1997 р.
56. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення випадків безгромадянства 1961 р.

57. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.
58. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
59. Право притулку.
60. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
61. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
62. Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання.
63. Неміжнародні збройні конфлікти (збройні конфлікти неміжнародного характеру) та їх правове регулювання.
64. Учасники збройного конфлікту.
65. Захист жертв війни за міжнародним гуманітарним правом. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р.
66. Засоби та методи ведення війни.
67. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію 1980 р. та додаткові протоколи до неї.
68. Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичаї сухопутної війни 1907 р.
69. Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права
70. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
71. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р.

72. Юрисдикційні питання у міжнародному кримінальному праві та міжнародний кримінальний процес.
73. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду.
74. Форми та напрямки міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
75. Правова допомога та екстрадиція.
76. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.
77. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території.
78. Державні кордони та їх правовий режим.
79. Територіальні спори та претензії.
80. Території з особливим правовим режимом.
81. Правовий режим Антарктики.
82. Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права.
83. Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.
84. Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.
85. Правовий режим Арктики.
86. Поняття, джерела та принципи права міжнародних договорів.
87. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
88. Сторони в міжнародних договорах.
89. Укладення договору.
90. Дія та дійсність міжнародного договору.
91. Тлумачення міжнародного договору.
92. Припинення міжнародних договорів.

93. Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин.
94. Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
95. Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
96. Консульське право. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
97. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.
98. Дипломатичне право міжнародних організацій.
99. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій.
100. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій.
101. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р.
102. Регіональні міжнародні міжурядові організації.
103. Міжнародні неурядові організації.
104. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів.
105. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів.
106. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН.
107. Регіональні й спеціальні міжнародні судові установи..
108. Міжнародні арбітражні (третейські) суди
109. Вирішення міжнародних спорів у рамках міжнародних організацій.
110. Поняття, джерела та принципи права міжнародної безпеки.
111. Засади колективної безпеки за міжнародним правом.
112. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом.
113. Роззброєння та обмеження озброєнь.
114. Поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права.
115. Міжнародні економічні організації.

116. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом.
117. Вирішення міжнародних економічних спорів.
118. Право Світової організації торгівлі.
119. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права.
120. Інституційний механізм міжнародного екологічного права.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Венская конвенция о дипломатических сношениях от 18 апреля 1961 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/dip_rel.shtml.
2. Венская Конвенция о консульских сношениях от 24 апреля 1963 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/consular.pdf.
3. Венская Конвенция о праве международных договоров от 23 мая 1969 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/law_treaties.shtml.
4. Венская Конвенция о правопреемстве государств в отношении государственной собственности, государственных архивов и государственных долгов от 8 апреля 1978 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/succession_archives.pdf.
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185.
6. Декларация о принципах международного права, касающихся дружественных отношений и сотрудничества между государствами в соответствии с Уставом Организации Объединенных Наций от 24

- октябрю 1970 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
7. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
  8. Конвенція ООН по морському праву от 10 декабря 1982 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/lawsea.shtml.
  9. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
  10. Лиссабонський договір о внесении изменений в Договор о Европейском союзе и Договор об учреждении Европейского сообщества от 13 декабря 2007 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:EN:HTML>.
  11. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
  12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
  13. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008.
  14. Римський статут Міжнародного уголовного суду от 17 июля 1998 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/0D8024D3-87EA-4E6A-8A27-05B987C38689/0/RomeStatuteEng.pdf>.
  15. Статут Міжнародного Суду ООН от 26 июня 1945 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/>.
  16. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001.

17. Статут Співдружності Незалежних Держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_033.
18. Устав Организации Объединенных Наций от 26 июня 1945 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/>.
19. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_086.
20. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
21. Буткевич О.В. Історія міжнародного права. Підручник / О.В. Буткевич. – К.: Ліра-К. – 2013. – 416 с.
22. Василенко В. А. Основы теории международного права / В. А. Василенко. – К. : Вища школа, 1988. – 288 с.
23. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. – К. : Юстиніан, 2006. – 672 с.
24. Действующее международное право. В 3-х томах / Составители Ю.М. Колосов и Э.С. Кривчикова. – М.: Издательство Московского независимого института международного права, 1996.
25. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посібник / [А. І. Дмитрієв, В. І. Муравйов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський]. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 640 с.
26. Европейское международное право / отв. ред. М.Ю.Колосов, Э.С. Кривчикова, П.В. Саваськов – М.: Междунар. отношения, 2005. – 408 с.
27. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: учебник / рук. авт. кол. и отв. ред. Л. М. Энтин. 3-е изд., пересмотр. и доп. – М.: НОРМА, 2013. – 960 с.

28. История международного права авт. кол.; по ред. А.И. Дмитриева, У.Э. Батлера. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Одесса: Фенікс, 2013. – 574 с.
29. Кулеба Д.І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. / з а науковою редакцією О.В. Задорожнього/Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інституту міжнародних відносин. – К.: Видавничий дім «Промені», 2007. – 304 с.
30. Курс международного права. В 7 т. / [Баскин Ю. А., Крылов Н. Б., Левин Д. Б. и др.; отв. ред. Р. А. Мюллерсон, Г. И. Тункин]. – М. : Наука, 1989. – Т. 1 : Понятие, предмет и система международного права.
31. Лукашук И.И. Право международной ответственности / И.И. Лукашук. – М.: Волтерс Клувер, 2004. – 432 с.
32. Международное гуманитарное право: учебник / О. И. Тиунов. – 2-е изд., перераб. – М.: Норма , 2012. – 336 с.
33. Международное морское право: учебное пособие / С. А. Гуреев, И. В. Зенкин, Г. Г. Иванов; отв. ред. С. А. Гуреев. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: НОРМА, 2011. – 432 с.
34. Международное право / Вольфганг Граф Вицтум [и др.; пер. с нем. [В. Бергман, пред., сост.]; [науч. ред. и сост. указ. Т.Ф. Яковлева]. – М.: Инфотропик Медиа, 2011. – 992 с.
35. Международное право: Сборник документов: Учеб пособие / Н. Т. Блатова, Г. М. Мелков. –М.: Ид риор, 2011. – 704 с.
36. Международное право: учебник для бакалавров / И. В. Гетьман-Павлова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2013. – 709 с.
37. Международное право: учебник / отв. ред. Г. В. Игнатенко, О. И. Тиунов. 6-е изд., перераб. и доп. – М.: НОРМА, 2013. – 752 с.
38. Международное публичное право : учебник / [Л. П. Ануфриев, К. А. Бекашев, Е. Г. Моисеев, В. В. Устинов [и др.]; ответ. ред. К. А. Бекашев. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2009. – 1008 с.

39. Міжнародне право: словник-довідник / [С.М. Перепьолкін, Т.Л. Сироїд, Л.А. Філянїна]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. – Х.: Юрайт, 2014. – 408 с.
40. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К. : НАУ, 2012. – Т. 1. – 420 с.
41. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Беглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. – К. : НАУ, 2012. – Т. 2. – 348 с.
42. Сироїд Т.Л. Міжнародне право: навчальний посібник / Т.Л. Сироїд. – Харків: ХНУВС, 2009. – 336 с.
43. Тункин Г.И. Теория международного права / Г.И. Тункин; под общей ред. проф. Л. Н. Шестакова. – М.: Зерцало, 2000. – 416 с.
44. Хрестоматия. Действующее международное право. – 2012 г. – Бишкек [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.auca.kg/uploads/Tian%20Shan%20Policy%20Center/Reports/Country%20Reports%20and%20Assessments/Int%20Law%20Book_Sept%202012_RUS.pdf.
45. Черниченко С.В. Теория международного права. В 2-х томах /С.В. Черниченко. – М.: НИМП, 1999.
46. Арцибасов И.Н., Егоров С.А. Вооруженный конфликт: право, политика, дипломатия. – М., 1995.
47. Биленчук П.Д. Транснациональная преступность: состояние и трансформация: Учебное пособие / П.Д. Биленчук., С.Е. Еркенов, А.В. Кофанов; под ред. Акад. П.Д. Биленчука. – К.: Атика, 1999. – 272 с.
48. Блищенко И.П., Дориа Ж. Прецеденты в международном публичном и частном праве. 2-е изд., доп. – М.: Издательство МНИМП, 1999. – 472 с.
49. Буткевич В.Г. Соотношение внутригосударственного и международного права /В.Г. Буткевич. – К.: Вища школа, 1981. – 311 с.

50. Василенко В. А. Ответственность государства за международные правонарушения / В. А. Василенко. – К. : Вища шк., 1976. – 268 с.
51. Верле Г. Принципы международного уголовного права : учебник / Герхард Верле; пер. с англ. С.В. Саяпина. – Одесса : Феникс; М.: ТрансЛит, 2011. – 910 с.
52. Вооруженный конфликт немеждународного характера: международно-правовой аспект: монография / М. Г. Смирнов. – М.: НОРМА, 2013. – 208 с.
53. Гавердовский А.С. Имплементация норм международного права / А. С. Гавердовский. – К.: Вища школа, 1980. – 320 с.
54. Гомьен Д. Европейская конвенция Европейская социальная хартия: право и практика / Д. Гомьен, Д. Харрис, Л. Зваак. – М.: МНИМП, 1998. – 600 с.
55. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби: Навч. посібник / Б.І. Гуменюк. – К.: Либідь, 1998. – 248 с.
56. Дайчман И. Интерпол. Всемирная система борьбы с преступностью / И. Дайчман. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2003. – 480 с.
57. Даниленко Г.М. Обычай в современном международном праве / Г.М. Даниленко. – М.: Наука, 1988. – 192 с.
58. Денисов В.Н. Проблемы створення публічного порядку в зовнішньополітичній діяльності України. Суверенітет України і міжнародне право /В.Н. Денисов. – К.: Манускрипт, 1995.
59. Дженіс М. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування / М. Дженіс, Р. Кей, Е.Бредлі; пер. з англ. – К.: АртЕк, 1997. – 624 с.
60. Джон Вуд и Жан Серре Дипломатический церемониал и протокол. – М.: Прогресс, 1976. – 394 с.
61. Дружков М.П. Заключение многосторонних договоров в рамках и под эгидой международных организаций [Текст] : монография / М. П. Дружков; Под ред. Н. И. Ульяновой ; Академия наук Украинской

- ССР; Институт государства и права. – Киев : Наукова думка, 1986. – 103 с.
62. Евинтов В.И. Многоязычные договоры в современном международном праве /В.И. Евинтов. – К.: Наук. Думка, 1981. – 132 с.
63. Энтин Л.М. Право Европейского Союза. Новый этап эволюции: 2009-2017 годы /Л.М. Энтин. – М.: Аксиом, 2009. – 300 с.
64. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации /О. Г. Зайцева. – М.: Наука, 1983. – 167 с.
65. Захарова Н.В. Правопреемство государств /Н.В. Захарова. – М., 1973. – 127 с.
66. Игнатенко Г.В. Взаимодействие внутригосударственного и международного права / Г. В. Игнатенко. – Свердловск: Изд-во Уральск. ун-та, 1981. – 60 с.
67. Карташкин В.А. Права человека в международном и внутригосударственном праве / В.А. Карташкин. – М.: Институт государства и права РАН, 1995. – 132 с.
68. Кибальник А.Г. Современное международное уголовное право: понятие, задачи и принципы /А. Г. Кибальник; под науч. ред. А.В. Наумова. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2003. – 252 с.
69. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Г. Друзенка та С. Друзенко, за заг. ред. Г. Друзенка. – К.: «К.Ш.С.», 2010. – 536 с.
70. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посібник / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – К.: Знання, 2009. – 751 с.
71. Кориневич А.О. Застосування міжнародного гуманітарного права до збройного конфлікту на території України: навч. посіб. /А.О. Кориневич; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Одеса: Фенікс, 2015. – 78 с.

72. Косов Ю.В., Торопыгин А.В. Содружество независимых государств: Институты, интеграционные процессы, конфликты и парламентская дипломатия: Учеб. пособие / Ю.В. Косов, А.В. Торопыгин. – 2-е изд., доп. – М.: Аспект Пресс, 2009. – 256 с.
73. Костенко Н.И. Международное уголовное право: современные теоретические проблемы / Н.И. Костенко. – М.: Юрлитинформ, 2004. – 448 с.
74. Лисик В.М. Правовий статус Міжанродного комітету Червоного Хреста і міжнародному праві: Монографія / Лисик В.М.. – Одеса: Фенікс, 2012. – 208 с.
75. Международная и внутригосударственная защита прав человека: Учебник / Под ред. Р.М. Валеева. – М.: Статут, 2011. – 830 с.
76. Международная правосубъектность: некоторые вопросы теории / Отв. ред. Д. И. Фельдман. – М : Юрид. лит., 1971. – 188 с.
77. Международное космическое право. Учебник /отв. ред. Г.П. Жуков, Ю.М. Колосов. – М.: Междунар. отношения, 1999. –360 с.
78. Международное уголовное правосудие: Современные проблемы / Под ред. Г.И. Богуша, Е.Н. Трикоз. – М.: Институт права и публичной политики, 2009. – 749 с.
79. Международное уголовно-процессуальное право: Документы и комментарии /Состав. Т.Л. Сыроед. – Харьков: ООО «ПРОМЕТЕЙ-ПРЕС», 2007. – 588 с.
80. Мюллерсон Р.А. Права человека: идеи, нормы, реальность /Р. Мюллерсон. – М.: Юридическая литература, 1991. – 160 с.
81. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании / Т.Н. Нешатаева. – М.: Дело, 1998. – 272 с.
82. Основы правового регулирования интеграционных процессов на постсоветском пространстве: монография / под ред. С. Ю. Кашкина. – М.: Норма, 2013. – 224 с.

83. Плотникова О.В. Консульские отношения и консульское право. Учебник для вузов / О.В. Плотникова. – М.: НОРМА – ИНФРА-М, 1998. – 208 с.
84. Права человека и вооруженные конфликты. Учебник / отв. ред. проф. В.А. Карташкин. – М.: Норма, 2001. – 384 с.
85. Право международных организаций / под ред. И.П. Блищенко, А.Х. Абашидзе. – М: РУДН, 2013. – 597 с.
86. Правовая система Европейского Союза: монография / М. Н. Марченко, Е. М. Дерябина. – М.: Норма, 2012. – 704 с.
87. Репецкий В.М., Лисик В.М. Міжнародне гуманітарне право: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 467 с.
88. Решения Европейского Суда по правам человека: новеллы и влияние на законодательство и правоприменительную практику: монография / Т. Н. Нешатаева. – М.: Норма, 2013. – 304 с.
89. Сыроед Т.Л. Права жертв преступлений: Международные стандарты и национальное законодательство / Т.Л. Сыроед. – Харьков: Эспада, 2002. – 272 с.
90. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Действие и применение договоров / А. Н. Талалаев. – М.: Междунар. отношения, 1985. – 296 с.
91. Федоров В. Н. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. – М.: Логос, 2007. – 940 с.
92. Фуркало В.В. Международно-правовая защита гражданского населения в условиях вооруженных конфликтов /В.В. Фуркало. – К.: Наук. думка, 1986. – 256 с.
93. Циганкова Т.М. Міжнародні організації. Навч. посібник /Т.М. Циганкова, Т.Ф. Гордєєва. – [Вид. 2-ге, перероб. і доп]. – К.:КНЕУ, 2001. – 340 с.
94. Шибаева Е.А. Право международных организаций / Е.А.Шибаева. – М.: Междунар. отношения, 1986. – 160 с.

95. Шумилов В. М. Международное экономическое право: Учебно-метод. пособие. Кн. 1-2. – М.: ООО ИКК «ДеКА», 2002. – 480 с.

**Програму розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради
юридичного факультету**

протокол № 7 від 29 січня 2021 року

Голова Вченої ради

Т.Є. Кагановська